

VIERING VAN DE ZONDAG IN DE MARANATHAKERK

zondag 30 april
zondag van de Goede Herder

We leven in de Paastijd, de tijd tussen Pasen en Pinksteren.

Pasen is een groot feest, daar ben je niet zomaar klaar mee, dat mag wel een paar weken duren, want wat betekent het te leven als opgestane mensen, hem achterna?

Deze zondag kreeg in de traditie wel de bijnaam 'Zondag van de Goede Herder'.
Wat die herder in deze paastijd doet, daaromheen cirkelt deze dienst...

LEZING uit het Evangelie: Johannes 10: 11 t/m 16

(Vertaling: Jan Nieuwenhuis – uit: Johannes de Ziener; licht aangepast)

'Ik ben de echte herder.

De echte herder legt zijn leven af voor zijn schapen;
de huurling en wie geen herder is,
van wie de schapen niet eigen zijn,
ziet de wolf komen
en laat de schapen in de steek en vlucht,
en de wolf rooft en verstrooit ze,
- omdat hij een huurling is en de schapen hem niet aangaan.

Ik ben de echte herder,
en ik ken de mijnen en de mijnen kennen mij,
zoals de Vader mij kent en ik de Vader ken
en ik leg mijn leven af voor de schapen.

Ook andere schapen heb ik,
die niet uit deze hof zijn;
ook die moet ik weiden, en zij horen mijn stem,
en zij zullen één kudde worden, één herder.'

UITLEG EN VERKONDIGING

Gemeente van Jezus Christus,

op koningsdag
liep ik in de middag door het Frans Hals Museum
in Haarlem.

Daar hing een schilderij
met de titel: Portret van een vrouw als herderin,
ca. 1645.

De toelichtende tekst vertelde
dat gegoede burgers - in de loop van de 17^e eeuw -
zich graag lieten portretteren verkleed
als herder of als herderin.

De vrouw heeft groen in de hand,
bloemen in het haar,
het is een nogal romantisch
en liefelijk plaatje...

Lichtelijk wereldvreemd ook...

'Het landelijk herdersleven gold voor stedelingen
als een ideaal', zo eindigt de tekst
bij het schilderij.

Het beeld van de herder,
al dan niet met een schaap op de schouders,
heeft in de loop van de eeuwen
altijd ook veel verzet
oproepen.
Zoals bij de dichter Anton Korteweg...
Hij schreef het gedicht 'Zoek',
waarin duidelijk wordt dat hij niets moet hebben
van die herder die hem als
een heel heel klein schaapje natuurlijk
weer dragen zou en terug zou brengen naar die
grote kudde.
De dichter heeft geen zin in die
al te bemoeizuchtige zorg van die natuurlijk altijd
goede en zorgzame herder.
Nee.
En hij eindigt met de woorden:
'Spaar mij de ontferming van die reddende armen van jou'.

Maar als je nu Johannes leest,
met zijn woorden over de goede, de echte herder,
dan krijg je een
ander plaatje voor ogen.

Je zou
die woorden over de herder
een politiek pamflet kunnen noemen.
Een politiek manifest.

Met het lied van de echte herder
tekent Jezus verzet aan tegen het beleid,
tegen een regime dat zich alles behalve herderlijk
gedraagt. Tegen leiders van het volk
die dat volk niet hoeden...
De sfeer is grimmig, gespannen,
maar hij zegt waar het op staat, waar het om gaat.
En Johannes zet Jezus daarmee in de profetische traditie.

We lazen Ezechiël
en horen hoe echt herderschap verbonden
wordt met de zorg voor de opgejaagde en verdwaalde schapen,
de schapen op straat beland, of op zee,
voor de zieke en gewonde schapen,
voor de schapen die op dagen van donkere, dreigende wolken
hun thuis zijn kwijtgeraakt, hun plek, zichzelf...

(...)

Onze leefwereld
mag dan niet meer vol zijn
van herders
en schapen,
de bijbel staat er wel
bol van...

Om al te beginnen
bij het begin.

Abel was schaapherder,
gecontrasteerd met zijn broer Kaïn,
die zich afvraagt of hij wel zijn broeders hoeder is.
Mozes was schaapherder,
David was er één,
en als koning bleef hij geroepen
dat op de wijze van een herder te doen,
en de Eeuwige wordt in de bijbelse verhalen
getekend als herder,
die met zijn mensen door de diepte gaat,
door de zee, op weg naar goed
en wijd land,
waar brood en liefde is,
genoeg voor allen.

Twee keer horen we Jezus zeggen
dat hij de goede, de echte herder is.
Ik ben
de echte herder.
In hem licht de Eeuwige op.

En de woorden, de woorddadens,
die met die herder verbonden worden
zijn de woorden
inzet, je leven geven, zijn leven afleggen,
het risico van de eigen dood bewust aanvaardend,
en
kennen, bij name kennen...
Jij als mens, met jouw verhaal, jouw leven en jouw geschiedenis,
gekend – bemind.

De herder wordt gecontrasteerd met de huurling,
aan wie de schapen niet eigen zijn,
hij is er niet mee vertrouwd, ze gaan hem niet ter harte,
als er gevaar dreigt, als het erop aankomt,
als het aankomt op inzet en trouw,
op er zijn en nabijheid,
neemt hij de benen,
is hij weg...

Zo niet Jezus...

(...)
We lezen dit verhaal in de paastijd,
twee weken geleden vierden we Pasen...
Bijna elk jaar weer denk ik
dat het mooi zou zijn als je dat grootse feest
wat meer vast zou kunnen houden
in de tijd erna,
die niet voor niets paastijd heet...

En ik weet niet hoe het u vergaat,
maar na Pasen zie ik in mijn agenda allemaal

dingen staan waar ik voor Pasen niet aan toekwam
en die nu dan toch echt maar eens gedaan moeten worden,
er is koningsdag, meivakantie, hemelvaart,
4 mei is elk jaar weer een
station om stil te staan,
5 mei om de vrijheid te vieren,
ik zie velen vertrekken richting camping,
het belastingformulier moet – verlaat – nu toch maar
worden ingevuld, en dan moest of moet je
in die tijd ook nog de avondvierdaagse lopen...
En dit jaar naar de Kirchentag.
En als gemeente maken we plannen
voor het nieuwe seizoen...
En bij weer anderen
zal het weer een heel ander verhaal zijn
omdat het leven en wat daar gebeurt je zo bezighoudt,
dat het hele feest sowieso aan je is
voorbijgegaan...

Deze zondag van de Goede Herder,
de echte herder,
kan het paasfeest weer wat dichterbij halen.
Want die herder is een paasbeeld...

Als je kijkt naar de context van deze herderwoorden
ontdek je
dat in het hoofdstuk dat eraan voorafgaat
verteld wordt
van een blinde die gaat zien...
Een verhaal over de tocht van donker naar licht...
Paasnacht...

En als je verder leest
na de herderwoorden kom je in het
verhaal van Lazarus, die uit de dood geroepen wordt,
het leven vindt...
Een verhaal over de tocht van dood naar leven...
Paasnacht...

En daartussen staat
die herder,
die zich aan zijn schapen verbindt
op leven en op dood...
Pasen...

Johannes 10
is een ander lied,
een tegenover.
Noem het een paaslied.

Johannes 10 brengt ons het visioen te binnen
van dat land van licht en leven –
waar de Eeuwige met de mensen
naar op weg is...
Opstaan en maar weer gaan...
En telkens weer proberen op aarde iets

van dat leven en licht te laten zien...
Het is een lied dat ons oproept tot herderen
voor elkaar, elkaar niet in de steek te laten als
het erop aankomt, trouw te zijn in tijden van zwaar weer,
en dat kan moeilijk zat zijn, om
voor elkaar te zorgen...
Ben ik mijn broeders, mijn zusters hoeder?
Ja, je bent het!

De wolf is het die verstroot,
mensen uit elkaar haalt, tegenover elkaar zet,
dat je je tegen elkaar uit laat spelen.
De herder is
die samen brengt,
niet alleen je eigen club, je soortgenoten,
mensen die jouw mening delen, maar ook anderen,
niet van deze hof, hij roept ons tot één,
we worden samen
en tot samen geroepen...

(...)
Ik heb vast al vaker gezegd
dat ik het Johannesevangelie niet eenvoudig vind.
Mocht ik zelf het leesrooster
samen moeten stellen, dan zou het meer
Matteüs Marcus Lukas zijn,
en dus is het eigenlijk ook maar weer gelukkig
dat anderen dat doen,
dat rooster maken,
en dat er een traditie is,
want zo
hoorden we vandaag
het lied van die echte herder,
van het verlangen naar
een mensengemeenschap,
waar mensen veilig zijn,
veilig wonen
zonder dat ze worden opgeschrikt,
door wolven,
al dan niet in schaapskleren.

En voor ons uitgaand
en gaande naast ons op de weg,
die Ene,
op leven en op dood.
Halleluja.
Amen.